

REDACȚIA

ARAD, STR. AULICH (ADAM)

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2-50; pe 1 lună fl. 1.

Nr-rit de Diunneacă pe
un fl. 1.50.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERTIUNILE:

pe 1 și 2 garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

E rëndul teranilor

Prigonirile împotriva luptătorilor nostri naționali au început mai stăruitor năainte cu zece ani.

Fruntașii politicei românești hotărâveră încă p'atunci facerea unui *Memorand*, în care să se arate toate suferințele poporului român.

Toate însă, numai aceasta să nu se facă, pentru-că nu le place Ungurilor să le meargă veste rea în lume!..

Au prins deci pe dl Dr. V. Lucaciu tocmai când mergea la Sibiu, ca împreună cu ceilalți frunțași din comitetul național să se sfătuiască ce este de făcut cu Memorandul. L'au aruncat în temniță ca pe cel din urmă făcător de rele.

Ear' când nemuritorul general Traian Doda, a venit și a arătat și el cum pentru Români nu mai este lege, l'au osândit, aici în Arad, încât numai bunăvoința M. Sale. Monarcului l'a scăpat ca adâncile-i bătrânețe să nu 'și-le încheie între zidurile umede ale temniței ungurești.

D'aci încolo lucrurile au mers apoi repede; preotul Ioan Macaveiu, Ioan Slavici și alții cari duceau lupta mare prin „Tribuna“ din Sibiu, au fost unul după altul întemnițați, până-ce în cele din urmă s'a ajuns culmea prigonirilor: la procesul Memorandului...

Acum le-a venit rândul țeranilor.. După-ce preoți și învățători au stat în temniță cu sutele, acum tot cu sutele sunt luați la goană sătenii români.

„Ne-am rugat și ei ne-au căznit“, — a spus eri unul dintre țeranii din Soborșin înaintea tribunalului din Arad care ține judecată asupra celor 54 țerani de pe Mureș.

În aceste câteva cuvinte se cuprinde întreaga goană ce s'a pornit împotriva țeranilor nostri. Nici să se roage nu le este îngăduit. Pentru-că cine se roagă, are conștiința de durerile sale, pe cum știe și care-i este dreptul. Ear' slujbașii stăpânirii, așa se vede, ar voi să omoare în țărănimea română ori-ce simț, s-o aducă astfel la starea de nesciire a Rutenilor de pildă, ca astfel să o poată întâiu despărți de conducătorii sei, ear' apoi să o picure în marea ungurească...

Facem în alt loc al foi noastre o dare de seamă despre procesul în care au fost țăriți nefericiți țerani Soborșin.

Aci vom stărui numai asupra următoarelor împregiurări:

procurorul, care susține p'ara nu înțelege nimica românește;

pentru lucruri de nimica, țeranii sunt purtați cu zilele și de un an întreg pe la judecătorii ungurești;

țeranii învinuiți mai tare, au fost bătuti cu pumnul și băta de chiar fibireul cărui să plâneau de nedreptățile ce sufer;

tribunalul are acte despre bătăile seltabice ce au suferit țeranii din partea gendarmilor;

și totuși nici unul dintre cei cari bat în loc de a face dreptate, nu este dat în judecată, ei osândiți vor fi tot cei-ce au fost bătuti și batjocoriți.

Purcezend astfel, cei-ce stăpânesc cu atâta trufie și nepăsare, unde socot se ajungă?

Vor să bage groază în țeranii nostri?

Dar' ei au trecut peste vremuri mai crude, și totuși au rămas Români!

Vor să-i despărta de conducătorii firești, de învățători și preoți?

Dar' s'au putut convinge chiar din acest proces, că nici „bătut măr“, cum zicea unul dintre cei p'riti, țeranul român nu pune mărturie mincinoasă în privința preoților și învățătorilor sei.

Ear' că împotriva legilor țeranul român nu se încumetă a face nimic, tot procesul soborșinenilor e mărturie... Au scos niște felinare puse pe stradă fără voia satului, — și aceasta după-ce însuși fibireul le-a spus: „faceți cum vreți“, — au cerut să se facă cercetare asupra netrebniciilor primarului pus pe sat fără voia lor, — eată crimele, pentru cari procurorul la început fi învinovătea că au făcut „răscoala“, ear' mai la urmă că „s'au împotrivit față cu oamenii legii“.

„Luminata vârmeghie“ — vorba sătenilor — să urmeze a-și face pofta“...

Cei cari trebuie să aibă însă mai multă minte decât un gendarm ori un fibireu bătrân, n'ar face rău dacă s'ar gândi: că prin asemenea procese departe de a-i înfrica ori domoli, dar' țeranii își vor pierde cu desăvârșire respectul de lege și față cu „oamenii legii“. Ajunși aici, ei nu vor mai umbla cu jalbă pe la fibireu ci față de ori-ce ticăloșie, își vor face singuri dreptate.

Aici vrea să-i împingă procurorul?

Asociațiunea. Dintr'o corespondență ce primim despre adunarea generală a Asociațiunei, ce s'a deschis Mercuri după ameză în Sibiu, aflăm că participanți au sosit în număr mai puțin de cum se aștepta. Spiritele par a fi mai calme de cât se credea în urma discuțiilor destul de vii între ziarele din Ardeal.

În altă parte a foi noastre dăm raport mai amănunțit.

Foile maghiare, îndeosebi cele zise liberale și kossuthiste, scriu aspru de tot în contra vienezilor, cari ar fi făcut monarhia de ris, alegând deputați antisemiți.

„Budapesti Hírlap“ (nrul dela 11 Martie) scrie:

„Antisemitismul lui Lueger Ungariei și dualismului îi este dușman. Efectul alegerilor din Viena îl vom simți cu prilegiul încheierii tranzacțiunii.“

„Egyetértés“ zice:

„Viena este orașul în care vagabonzi au ajuns să hotărască asupra lucrurilor mari politice... Ea a dovedit că nu vră să facă progres, ci stă ruginită pe loc, înjosindu-se la rolul de slugă a reacțiunii“...

Dela Ligă. Comitetul Secțiunei București a Ligei culturale s'a constituit astfel: președinte dl Periețeanu Buzău, vice-președinte Ang. Demetrescu, cassier G. Boambă, secretar G. Bursan ear' membrii I. G. Bibicescu și N. Ganea.

Acest comitet s'a ales în urma fuzionării celor două secțiuni cari se formaseră după cearta din vara trecută.

Din Dieta maghiară.

— Ședința dela 10 Martie. —

O ședință dintre cele interesante. Deputatul Emmer Kornél, candidat de multă vreme la un portofoliu de ministru, probabil pentru-că 'i-s'a urit să tot aștepte, venind vorba despre budgetul ministerului de justiție, a spus o seamă de lucruri neplăcute guvernului. Ziarele guvernamentale „Nemzet“ și „Pester Lloyd“ îl și critică, mai direct, mai printre rînduri, și spun că ministrul Erdélyi și secretarul de stat Plósz, vor și lua cuvântul să-i răspundă.

Raportul despre această ședință este următorul:

Discuția s'a început cu budgetul ministerului de culte și școale, care s'a și terminat.

Lepsényi (poporal) a întrebat pe Wlassics cum stă chestiunea Pulszky: tot nebun este, ori nu? E în temniță ori liber?

Guvernamentalii, se înțelege, au rămas cât se poate de rău impresionați.

Wlassics a răspuns numai atât, că în chestia aceasta a dat destule lămuriuri Dietei.

Începându-se discuția asupra proiectului de budget al ministerului de justiție, în numele kossuthiștilor vorbește Bartha Ödön, ear' dintre guvernamentali Psik și Emmer. Acesta din urmă a arătat multe dintre scâderile felului cum se face dreptatea în Țeara-Ungurească. Cere schimbări temeinice, căci cu vechiturile nu mai merge!

Isbânda antisemiților.

În istoria luptelor politice rar se pomenește o isbândă ca aceea a antisemiților din Viena, în contra potrivnicilor lor liberali (jidani) și așa zii socialiști-democrați.

Aceștia din urmă, bizuindu-se mai ales pe sprijinul milionarilor Ovrei, se așteptau ca în cele cinci cercuri cari au ales deputați în ziua de 9 Martie, să iasă numai candidații lor; antisemiților nu le dădeau putere mai multă de cât să iasă biruitori într'un singur cerc.

Cu 117.000 voturi însă, contra 6000 voturi ale liberalilor și 83.000 voturi ale social-democraților, candidații antisemiți au reușit toți, înfrângând astfel cu desăvârșire pe dușmanii creștinismului.

Antisemiții au deci acum majoritate nu numai la primărie și în Dieta provincială a Austriei de jos, ci ei vor intra în număr mare și în Reichsrath, în sfatul mare al monarhiei. Pentru-că și din cele-lalte părți ale monarhiei se vestește tot isbânda antisemiților și a partidului creștin catolic; așa că până acum s'au ales 25 antisemiți, ear' liberali numai 6.

Puterea Ovreilor este deci înfrântă în toate părțile.

Eată ce se poate ajunge printr'o înțeleaptă și viguroasă conducere. Pentru-că înainte cu șesă-șapte ani, deputați antisemiți abea erau doi-trei și conducătorul lor, Dr. Carol Lueger, era adesea luat în bătaie de joc... Ba chiar comitetului național român, când cu ducerea Memorandului, i-s'au făcut la 1892 aspre învinuiri, că de ce s'a întovărășit în Viena cu antisemiții, „cei mai prăpădiți“ din împărăție, cum îi numeau unele foi românești cari nu știau ce scriu...

Isbânda antisemiților este de o ne-spusă însemnătate pentru mersul lucrurilor din monarhia noastră. Ei sunt dușmani nu numai ai Jidanilor, dar' pe lângă că au iubire pentru naționalități, nu odată s'au rostit în contra stăpânirii ungurești.

Îndeosebi acum, când sântem în ajunul reînnoirii legăturii dintre Austria și Ungaria, este de mare însemnătate că dincolo de Leitha, în Viena, ce oameni stau față în față cu Ungurii.

Stând antisemiții și amicii acestora, cari sânt de părere ca chestiunea naționalităților să se deslege pe baze federale, fără îndoială că regimului asupritor unguresc i-se dă o simțitoare lovitură.

Eată de ce pentru isbânda antisemiților toate foile ungurești sunt superate rău.

Cu atât mai ales trebuie să ne bucurăm noi, naționalitățile.

Clerul și poporul.

Legătura dintre preoți și popor. — Guvernele ungurești și preoții români. — „Ajutorul“ de stat. — Să nu ne lăsăm de preoții noștri!

„Preotul român“ are o deosebită însemnătate istorică.

În această numire e scos la iveală caracterul național al preotului, din oglinda trecutului ce o numim istorie.

Sfințenia și vitejia preoților vechi a dobândit acest frumos nume preoților noștri.

În vremile cele de urgie, când eram robi, robeau și preoții alături cu poporul, purtau împreună chinurile iobăgiei. Fără multă carte, dar' cu atât mai multă inimă veghiau ca niște angeri păzitori ai poporului. Istoria nu ne pomeneste nici de un vânzător de neam.

Din mâinile lor primește poporul arma civilizațiunii, cartea românească, care are să-l povățuiască în ceata viitorului.

Din mâinile preotului primește poporul arma libertății la anul 1848, când sângerează și moare moarte de martir pentru popor.

Din mâinile preotului primește poporul steagul drepturilor cetățenești câștigate prin acea luptă sângeroasă; preotul îl conduce întâia-oară în lupta constituțională a drepturilor cetățenești, pe la sfârșitul anilor 60 și de atunci încolo.

Și viața lui casnică era strâns legată de viața casnică a poporului. Preotul brăzda cu plugul alături cu poporul, el era doctorul trupesc și sufletesc deodată, și nădejile poporului erau și nădejile preotului, rugăciunile lui erau și ale poporului, într'ensul se reoglindea soarta poporului și soarta dânsului în soarta poporului. Erau un trup.

Acest trup vrea stăpânirea să-1 spargă. Să despartă pe popor de preot, pe fii de părinți. Și aceasta încă este o barbarie a veacului de acum.

Din acest gând păgân de răsunare contra preoților cari 'și-au apărât poporul contra tuturor napustirilor, a răsărit legile cari vor să desfacă legătura sufletească dintre preot și popor, încheiată de sfinții apostoli, pentru-că în acea legătură sufletească jertfele aduse de preoții Români au țesut și caracterul românesc, pentru-că preoția lor este preoția românească.

Ce face stăpânirea? ia drepturile dumnezeiești ale preotului, de cari erau legate și mijloacele recerute pentru traiul lor, și le dă slujbașilor săi de străină lege, și apoi zice poporului: poți fi și fără lege și fără preot.

În chipul acesta a rămas preotul în mila lui Dumnezeu. Și acum toate sunt îndreptate spre întărirea poporului în contra preoțimii, ca să rămână numai cu sufletele în văzduh.

În schimb pentru această despoiere de drepturi și de venit, 'li-se pune acum *cursele ajutorului de stat*.

Dau eu preotului și învățătorului care acum nu poate trăi ajutor, cât de gras, dar' — trebuie să fie bun patriot, agitatorilor nu. Așa sună cea mai nouă poruncă ministerială. Cu alte cuvinte: cine-și pune capul pe tipsisă, și lasă poporul pe mâna mea să frământ eu din el ce eu vreau, capeta creștari; ear' cine-și ridică capul pentru popor, acela e agitator ear' pentru agitatori sunt gata temnițele...

Lăsa-va oare poporul pe părinții săi sufletești, cari în vremurile cele grele, când poporul era împilat, au suferit alături cu el, au jertfit tot ce au a avut mai scump, chiar și vieța pentru el? Rămânea-va poporul mut acum când stăpânirea vră să sdrobească preoțimea chiar pentru-că 'și-au pus vieța într'u apărarea poporului? Și ce vom răspunde judecății de apoi că am lăsat să restignească pe cei-ce ne-au susținut vieța creștinească și românească?

Cum vom răspunde la cuvintele sfinte: „Teme-te de Domnul și

cinstește pe preot și dă partea lui precum s'a poruncit ție?“

Ați muncit zi și noapte, ați dus lipse, ați patimit chiar ca să lăsați o palmă de pământ copiilor voștri, și acum voiți doar' să fie crescuți fără Dumnezeu, în neleguire? Să facă pulbere și cenușă din agonisala voastră? Înțeleptul Sirac zice: „Mai bine este a muri fără de fii decât a ave fii fără de frica lui Dumnezeu“.

Vor fi și preoți rătașiți.

Lege avem, după legea noastră fie judecați.

Ori poate ve simțiți jigniți în simțul vostru de dreptate prin judecările ce vi-se fac; și din știința ori necunoștința. a-ți aștepta alte povești și fapte dela mai marii voștri bisericesti!

Bine. Vom ispiti, dar cu alt privilegiu, că cine poartă vina stărilor, cari nu plac poporului.

A fost puternic marele cancelar al Germaniei, Bismarck. Dela culmea puterii sale a voit să sdrobească clerul catolic din Germania prin legile așa numite din Maiu iscodite la anul 1871, după biruințele sale asupra Francezilor.

A pus și el preoțimea sub curatelă, i-a luat apoi venitele și a zis preoților rămași așa zicând fără acoperământ: eată ajutorul de stat e aici, lăpăda-ți-ve de papa din Roma, supuneți-ve poruncilor mele păgânești și ve veți sătura.

Zece ani de zile a dăinuit starea aceasta de lucruri. Poporul credincios și-a deschis punga și și-a susținut cinstea preoției și a bisericii, și jertfele aduse pentru preoți nu 'l-au săracit.

Dar' nici preot nu s'a găsit în restimp de 10 ani care să primească prețul sângelui, ei mai virtos s'au dus în temnița aproape toți episcopii cu metropoliți cu multe sute de preoți.

Biserica a rămas însă neatinsă de pata legilor așa numite din Maiu, ca și un soare luminos.

Și ce a fost sfârșitul?

Puternicul Bismarck cu și mai puternicul împărat al Germaniei, a trebuit să depună armele, să se închine înaintea poporului și preoților încheați într'un trup, și să șteargă asprimea legilor contrare bisericii.

Așa face poporul și clerul luminat în fața primejdiei, și aceasta face mărirea popoarelor credincioase și culte.

Popor și cler român, cari și în rugăciunile bisericii sînteti împreună luați, învățați din pilda aceasta ce este virtutea creștinească, uniți-ve în cugete și în simțiri, fiți vrednici de înaintașii voștri, cari împreună au trăit și împreună au murit.

Unchiașul.

Angelo de Gubernatis.

Foile din România ne aduc în fiecare zi știri despre dragostea și cinstea cu care marele prieten al Românilor, învățatul Italian Angelo de Gubernatis este primit în toate părțile Bucureștilor.

Mergend să vadă universitatea, tinerimea l'a primit cu mare însuflețire. Învățatul italian le-a mulțumit și le-a ținut o vorbire în care a arătat iubirea mare pe care o au italianii față de România.

Despre vieța marelui învățat, se dau următoarele amănunte:

Comitele Angelo de Gubernatis este literatur și orientalist; s'a născut la Turin la 7 Aprilie 1849. Studiile le-a făcut în orașul natal, după aceea s'a dus la Berlin pentru a studia limbile orientale; la întoarcere, în 1862, a fost numit profesor de limba sanscrită și literatura comparată la Florența, unde fondă un muzeu indian și o societate asiatică italiană. A călătorit foarte mult, a parcurs întreaga Europa și a petrecut opt luni de zile în Indii. Căsătorit cu o verișoară a nihilistului *Bacunin*, a fost autorizat, în 1881, a relua titlul de Comite pe care familia sa îl avea altădată. Dl de Gubernatis a publicat mai întâi o tragedie: „*Pierdelle vigne*“, după aceea drame în versuri: *La mort de Caton*, *Romolo* și drame din Indii traduse și localizate: „*Il Re Nala*“, „*Il Re Dasarata* și „*Maya*“.

Poesii populare.

Din Iteu.

Frunză verde nu pot spune,
Vedeți oameni ce minune:
Două flori într'o grădină,
Amendoaă ntr'o tulpină
Una mie tare-mi place,
Cea-l'altă moarte-mi face.

Frunză verde doi bujori
După pasci în sârbători,
Când e câmpul plin de flori,
Pusei gândul să mă 'nsor
S'aduc mamei ajutor
S'o trântescă de cuptor.

Câte fete 'n sat la noi
Toate's cu buzele moi,
Dar' doauă's de gândul meu
Săruta-le-aș numai eu.

Pentru ochi ca murile
Ocolii pădurile,
Pentru sprâncene 'nbinat
Umblai țara jumătate
Și de ele n'avui parte.

Fă-mă doamne ce mi-i face
Fă-mă doamne lemn de tufă,
Să mă taie lemn de furcă
Să mă ducă 'n șezătoare
Să mă țină 'n brățioare,
Să pună pe mine ață
Să mă țină lelea 'n brață.

Aurel Marc, june.

(Din Dognecea.)

Fata care 'mbătrânește
Cătră maică-sa grăește:
Scoală măicuță din pat,
De vezi câinii de ce bat,
Poate-s nescăi pețitori
Și stau pe la 'ncuietori;
Să-i chemăm măicuțo 'n casă
Și să-i punem după masă
Să-i imbiem cu mâncare
Doar' m'ar lua oare-care.

Tae măicuță tăitei
Că vin pețitorii mei
Tae iute și te poartă
Că iacă-tă-i pe la poartă
Chiamă-i măicuță 'n casă
Și 'mi-i pune după masă
Dă-le maică de mâncare
Să nu mă caute-așa tare

Dă-le maică de beut
Să nu mă caute-așa mult,
Să nu priceapă că-s veche
Atâta cât n'am păreche:
Un an doi de vor mai trece
Apoi is trezeci și zece.

Ah! drăguța maichii fată
De te-aș vedea măritată
Nu te-aș da pe lumea toată.
Maică măicuțica mea
Nici în samă nu băge
Că și eu m'oi mărita
De nu est-an, altă-dată
Și tot oi fi măritată,
Că m'oi duce 'n șezători
Și m'oi pune 'ntre ficiori
Și li-oi șopti la ureche
Să nu priceapă că-s veche
Și li-oi pune sorbitură
Să nu mă caute în gură,
Că n'am nici dinți nici măsele
Numai gingii și sbârcele.
Un an doi de vor mai trece
Apoi is o sută zece.

Mărită-te horholină
Nu ședea fată bătrână,
Că și dracu s'a 'nsurat
Tu nu te-ai mai măritat.

Marita-m'aș, mărita
Pita n'o știu frământa,
Pe lopată n'o știu pune
De noi lega-o c'o fune,
In cuptor n'o știu băga
De noi chema pe mama.
Nu știu cine m'a lua.
Frunză verde de dudău
Adă-mi Doamne și pe-al meu
Fie cât de nătărău.
Fie cât de blăstămat
Numai s'aibă ceva 'n cap
Să se ducă vestea 'n sat
Că și eu m'am măritat.

Culeasă de Ioan Muntean Stingaci, băiaș.

(Din Măderat.)

Frunză verde de sălcuță
Ce 'mi mie de-o drăguță,
Ca rugului de-o frunzuță.
Frunza pică, putrezește,
Nimărui nu-i trebuiește.
La rugu-i frunza rotată
Iubește-mă, măndro-odată.
Rugu-i mare și'n pupit,
Firea-i bade-afurisit,
Că măta ne-au cumpenit
Pe noi de ne-au despărțit.

Principala relațiune 'și-a câștigat-o ca publicist. În 1862 întemeie „L'Italia Letteraria”; în 1867 „Rivista Orientale”; în 1869 „Civiltà Italiana” și „Rivista Europea”, care în puțin timp deveni revista cea mai cetită în Italia; în fine în 1878 începă „Dizionario biografico degli scrittori contemporanei” a cărui nouă ediție în limba franceză a publicat-o în 1888—1891. Printre operele sale de erudițiune putem cita: „Petite Encyclopédie indienne (1867)”, „Mythologie zoologique ou les Légendes animales (1872)”, etc. etc.

Cu ocazia procesului **Memorandului**, dl de Gubernatis a adresat dlui V. A. Urechii președintelui Ligei, o scrisoare, din care extragem următoarele părți mai alese:

„Am avut mari simpatii pentru Unguri și le păstrez; dar' eu nu mai regălesc spiritul lor liberal și cavaleresc în ceea-ce au întreprins contra Românilor din Transilvania.

Ungurii de sigur nu au meditat destul asupra istoriei. Ei nu au ținut nici o socoteală de posibilitatea oare-cărora resurecțiuni. Ei au venit în Europa ca un popor războinic, de euceritori; și au ajuns, în secolele de miserie și de barbarie, a supune țeranii, ce-și cultivau pământurile lor. Dumnezeu însă nu permite ca popoarele să fie întotdeauna sclave; când stăpânitorii se consumă în corupțiune, Dumnezeu permite deștepțarea vechilor sclavi; el le inspiră și le dă o nouă conștiință a drepturilor lor.

Ungurii reclamă pentru ei toate libertățile și reclamațiunile lor sânt demne de toate simpatiile noastre, de tot respectul nostru; dar' în același timp ei cer privilegii ne mai auzite; voesc să fie stăpâni absoluți asupra Românilor, ear' Românii să rămână servitorii lor.

Aceasta însă nu mai e posibil, nu mai e admisibil. Ceea-ce Casa de Habsburg a făcut pentru Unguri, nobilimea ungară ar trebui să aibă nobilul curaj de a face pentru Românilor din Transilvania: de a le acorda toate beneficiile unei libertăți, pe care ei însuși o au binemeritat, dar' de care vor deveni nedemni, dacă nu vor ști să

o respecte la un popor, care a eșit din minoritate.

Eu îi cred pe Români adevărații supraviețuitori romanizați ai vechei Daci; Roma 'i-a adoptat și civilizat; unde Românii 'i-au găsit, acolo au rămas; și Dacii au dat lumii doi dintre cei mai buni împărați, pe Aurelian și Prob. Amândoi erau Români din Transilvania; prin ei Românii au câștigat în adevăr drept de cetate în lumea civilizată. Insași istoria ungurească are glorioase suveniruri române. Să nu desprețuească Ungurii prea mult pe vechii stăpâni pământeni; nu se mai pot teroriza, la sfârșitul secolului nostru, popoare întregi: justiția internațională nu are alt tribunal, decât opinia publică; dar' această opinie este veștejitoare față de tirani și îi condamnă la dispreț și izolațiune: ear' izolațiunea e moarte.

Eu îi iubesc pe Unguri, dar' găsesc, că au mult mai mult de perbit decât de câștigat în viitor din violențele lor actuale. Desperarea este un rău sfatuitor; suvenirurile anului 48 nu ar trebui să le deștepte atâta ură, ci să-și sfătuească a fi prudenți. Cu un spirit de fraternitate ar pute încă să câștige inimile Românilor; însă această fraternitate trebuie să fie absolută și sinceră și basată pe un sentiment de egalitate perfectă. Găsesc, că risicul Ungurilor în chestiunea care neliniștește sufletul națiunii Române e cu mult mai mare ca cel al oprimaților. Minoritățile sânt puternice, cât timp represintă civilizația și viitorul față de barbarie și de trecut.

Să-și schimbe părerea nobilimea ungurească; până acum ne-a fost cu totul simpatică; dar' în acest moment toate simpatiile Europei sânt pe partea martirilor. Pentru-ce faceți martiri?

Aud pe amicii mei unguri strigându-mi: „d-voastră nu știți totul; dacă a-ți pute vedea cum se agită Românii contra noastră, ați găsi foarte naturală apărarea noastră și ne-ați justifica alarma; Românii au

eșit din egalitate; noi voim să-și facem să reintre în lege“.

Le voiu răspunde: nu voesc să știu nimic, eu ved două popoare armate unul contra celuilalt, dintre care unul se crede cel mai tare; eu doresc numai să depuneți armele și să vă îmbrățișați ca niște frați și mai eu seamă ca niște egali, voi pretinși inimiți, voi pretinși rebeli. Nu există rebeli între frați.

Nu puteți zice: sânt rebeli contra legii! Legea nu e lege, cât timp n'a fost făcută de voi și de Români împreună într-o condițiune cu totul liberă. Dacă Românii voesc să aibă un parlament al lor, nu aveți dreptul de ale refusa un drept, pe care voi 'l-ați reclamat pentru voi înșivă cu atâta vioiciune, atât de mult timp și cu atâtea sacrificii nobile. Pentru-ce devine crima de vătămare a patriei de lăse-majestă, agitațiunea română pentru obținerea unei mai mari libertăți? vechi țerani au învățat a scrie și ceti nu mai voesc să rămână servitori și sclavi; în loc de a-și persecuta, dați repede Românilor o mână ea să se poată ridica din vechea stare de înjosire. Această cucerire morală a rasei române ve va face mai multă onoare decât toată puterea aceea morală, care ve va arunca cătră feudalitate; păziți-vă, scumpi amici, de tentațiunea de a ve stabili basa voastră distrugând; o să ve înfundati“.

Grecia și Turcia.

Grecii nu se lasă: chiar și după ce cele șese mari puteri (Francia, Austria, Anglita, Rusia, Germania și Italia) le-a trimis vorbă să se astâmpere și să părăsească insula Creta, ei stau locului ori mai bine, nu se lasă de gândul cuceririi acelei insule.

Pe uscat oștirea grecească e puțină și rău provăzută cu cele trebuincioase.

Pe apă însă, ei sânt mai tari ca Turcii.

Au anume:

Vasele cu turn „Hydra,” „Spetsai,” „Psa-ra,” puse pe apă la 1889 și 1890, fie-care de 105 metri lungime, 16 metri lărgime, 6700 cai putere, 350 milimetri cuirasa încingătoare, 17 mile marine pe oră iuțeață, construite din oțel: artileria fie-căruia se compune din trei tunuri de 27 centimetri, cinci de 15, 14 tunuri mai mici, 16 mitralieze și 8 tunuri de slobozit torpile.

Incrucișătorul „Nauarchos Miaulis,” pus pe apă la 1879, lungime 82 metri, lărgime 11, cai putere 2200; artilerie: 4 tunuri Krupp lungi și două ușoare. Iuțeață 15 mile pe oră.

Se mai numără apoi: vasele de transport „Mikale” și „Shakteria,” canonierele A, B, C, D, torpilor depozit „Kanaris” și 12 torpiloare.

Pentru apărarea coastelor servesc: canonierele cuirasate „Basileos Georgios,” „Amarakia” și „Action.”

Mai sânt de numără punătoarele de mine „Aegialia,” „Monembasia” și „Neupactia.”

Ca vase de servitute, Grecia posedă 12 canoniere, din cari șapte de oțel, cinci de fier.

Dacă adăogăm yachtul (corabia) regal „Amphitrite,” atunci am aratat care e flota grecească. Deși ea mai puțin numeroasă de cît flota turcească, totuși e mult mai bună din toate punctele de vedere.

Eată acum vasele de războiu turcești:

Vasul-casemat „Messudije,” pus pe apă la 1874, lungime 101 metri, lărgime 18, cuirasa încingătoare 305 milimetri, cu 28 de tunuri. Vasul e de fier, însă prost și vechi. Deși e cel mai mare, în războiu nu se poate folosi.

Vasul-casemat „Hamidije,” pus pe apă la 1885, cu 18 tunuri, lungime 89 metri, lărgime 17, construcția e de fier, învechit însă și acesta.

Vasele cu turn „Asisije,” „Orkanije” și „Osmanije,” puse pe apă la 1892, fie-care cu 20 tunuri de diferite calibruri, lungime 89 metri, lărgime 17, 3735 cai putere, materialul fier. tipul învechit.

Corveta „Negim-i-Sevket,” cuirosă de fier, tip învechit, 13 tunuri.

Iuțeața tuturor acestor vase nu trece 10 mile pe oră.

La un războiu pe mare abea ar putea să înceapă măcar, ear' să se țină în luptă, ar fi peste putință.

Frunză verde-a părului
Nu crede feciorului,
Că fecioru nu-î ca tine
Că cearcă mintea la tine,
Că te ține pe genunche
Și-ț spune la mii și sute...
Frunză verde galbănă
Șezi mândră și leagănă,
Că ție-așa 'a plăcut.
Pe la umbra ploilor,
Cu feciorii domnilor...
Fetele-or merge la joc,
Tu-î pune ciupa la foc,
Fetele'n joc or juca,
Tu-î plânge și-î legăna.

George Halmagianu.

(Din Sarazani.)

Smăule popă sêrbesc
Vină să mă spovedesc
Că nu am multe păcate
Num'un car și jumătate
Și câte mai duc în spate.

Ce folos de pèru creț,
Dacă nu sînt în horeț.
Ce folos de pèru lung
Dacă nu sînt boi în jug.

Cine'n lume a vèzut
Capră neagră potcovită
Și țigană spovedită?
Cine'n lume a vèzut
Iarbă verde pe cuptori
O fată la doi feciori?
Iarbă verde sub părete
Ș'un fecior la două fete?
Cine'n lume a vèzut
Epure vara cosind
Epuroaica adunînd
Fata gură la moși dînd?

Ioșif Olariu.

CHIUITURI.

Fă-mă doamne, ce 'mi-î face,
Numai popă nu mă face,
Să mînc pită boncăită
Și colaci dela săraci,
Și covrigi dela calici.

Frunzuliță de cireș
Are mândra opt cămăși,
Trei sînt rupte, patru sparte
Una nu se ține 'n spate

Eu cu mândra rid în șagă
Că gîndește, că 'mi-e dragă,
Eu cu mândra șăguese
la gîndește c'o iubesc.

Zice hăda, că 'mi-a da
Cinci pătaci de-o voi juca,
Adă hădă, bani încoace
Să te joc pe cum îți place.

Arde-o Doamne ș'o pârlește
Că muta încă poștește
Cisme de pele de pește.
Arde-o Doamne ș'o pârlește
Nici de capră nu plătește.

De-ar fi dragostile oi
Le-ași mîna 'n tîrlă la noi.

Eu iubesc, tata iubeste,
Casa ni-se prăpădește;
De-ar iubi și frate meu
Ne-ar cădea casa 'n pîrău.

Culese de Aureliu Marcu, june.

Snoave.

Unui bărbat îi murise nevasta cu care a dus traiul ochiului cu aiul. Un vecin al său a vrut să-î mîngăie, și 'i zise:

„Nu fi supărat frate, Fira ta va fi acum fericită, în stînul lui Avram“.

„Dar' nu plîng după ea, ci 'mi-e jale de moș Avram“ — răspunse vèduvul, — „căci cu Fira mea n'are să o scoată la cale; e arțăgoasă, și de se va supăra, îi sare în cap, îi sgarăie fața și 'i scoate ochii!“ —

Comunicată de Aurel Marc.

Țiganul și copil.

Mîncă un țigan saramură de pește. În jurul lui se așezară vre-o patru dănciuci — că era țiganul prășitor.

Acum, cum să facă el să nu se apuce copii de saramură, că știa că atunci lui nu 'i mai rămănea?... Le zise:

— Mă!... Voi să luați de nouă ori mămăligă goală și o dată fără pește.

Nicolae Matescu,

învățător la Movilița (Putna).

Ovreful și hoții.

Un ovreu inserând cu căruța cu un cal printr'o pădure, și fiind întunec tare, de nu

Erații Schuller & Co

PRIMUL INSTITUT DE ZINCOGRAFIE TRANSILVĂNEAN

în ORĂȘTIE (Szászváros).

Execută ilustrațiuni de ori-ce categorie pentru opuri, cu deosebire prospecte de orașe, albumuri, cărți postale, hârtii de epistole, etc. [26] 1—3

☛ Mustre și conspecte de prețuri se dau la cerere gratuit. ☚

Librărie de hârtie și cărți, presă repede și litografie

H. BLOCH

în ARAD, Andrăsi tér 18 (în colțul străzii noi Salacz Gyula).

Are tot felul de hârtie de scris pentru scrisori și desemn.

Hârtie de scrisori moderne în casete frumoase de lux.

Cele mai fine cigarete (sipcă). [25] 1—5

Face cele mai ieftine tipărituri.

MĂRFURI EXCELENTE, PREȚURI IEFTINE.

Fabrica de mobile

LAURENȚIU LENGYEL

Arad Piața Andrassy 9.

Recomandă onoratului public magazinul seu de mobile variind dela cele mai simple până la cele mai elegante. Montează locuințe complete și biurouri în ori-ce stil. La dorință se trimit gratuit eataloguri ilustrate și eșantioane de stofă.

Se recomandă sprijinului binevoitor al onoratului public.

Laurențiu Lengyel

fabricant de mobile [14] 10—10
Arad. Piața Andrassy Nr. 9.

Radu Ursu

recomandă publicului român din loc și provincă **atelierul** de ras, frizat și ori-ce alte servicii sanitare permise de lege aparținătoare la acest ram de industrie

aflător în strada Déak Ferencz (Hotel Vass)

SERVIT PROMPT CU COMODITATE ȘI GUST

Afară de aceasta recomandă **magazinul** seu de pudră, săpun și diferite soiuri de parfumerii.

[28] 1—10

Împrumuturi de bani pe amortisare

Bani ieftini pe împrumut fără ca capitalul să fie plătit deosebit
cu dobândă de 4°., 4¹/₂^o și 5°.

Pe proprietate de pământ și case se dă pe lângă intabulare. Se convertesc datorii mai vechi cu dobânzi mai mari, bani gata se pot scoate iute și punctual.

Mijlocește cumpărarea și vânzarea de case și pământuri.

SZÜCS F. VILMOS

[22] 4—10
Ingatlan és földhitel kölcsön intézet
Széchényi utca 1 sz. Neumann palota átellenében.

Lista prețurilor

HOTEL CENTRAL

RESTAURAȚIUNE DE PRIMUL RANG

NUMAI ACUM EDIFICATĂ ÎN STRADA PRINCIPALĂ A ORAȘULUI

Stațiune pentru tramvaiu. Lumină electrică. Telefon.

BAIE ÎN EDIFICIU

REFECTORIU ȘI CAFENEA

PREȚUL SALELOR		fl.
1	sală în curte	80—1.20
1	sală la stradă	1.50—2.—
1	salon la stradă	2.—3.—
1	pat separat	50
1	scalda	1.—

Direciunea societății

„RESTAURAȚIUNII CENTRALE“.

[18] 5—10

Aduc la cunoștința p. t. publicului, că în

ATELIERUL MEU

din Piața Tököli nr. 8, se confecționează cele mai bune și solide ghete pentru domni și dame, precum: „Spiegel“ de vacs, lac rusesc, lac american negru și galben, jevroix francez, chagrin de vițel negru și galben. Primesc comande care se execută prompt.

Francisc Rognean,
pantofar în Arad.

[11] 9—